

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет філології

Кафедра журналістики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФОТОЖУРНАЛІСТИКА

Перший (бакалаврський) рівень

Освітня програма Журналістика

Спеціальність 061 Журналістика

Галузь знань 06 Журналістика

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «31» серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Фотожурналістика
Викладач (-і)	Шотурма Наталія Володимирівна, кандидат політичних наук, доцент кафедри журналістики
Контактний телефон викладача	+380977695896
E-mail викладача	nataliia.shoturma@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	нормативний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/a13b42b73724afe66260
Консультації	Пн. 13.30-15.00
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><i>Предметом</i> вивчення навчальної дисципліни є роль і значення фотожурналістики в сучасних умовах, окреслення найважливіші проблеми та виклики, з якими стикаються фотожурналісти та редактори сучасних ЗМІ під час створення та оприлюднення візуального контенту. Курс покликаний поглибити спробу проаналізувати морально-етичні цінності у роботі фотокореспондентів та фоторепортерів, знайти ефективну модель роботи людини з фотокамерою чи будь-яким іншим знімальним пристроєм залежно від вимог власників та редакторів засобів масової інформації</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою вивчення навчальної дисципліни є: подати студентам-журналістам матеріали з курсу фотожурналістика на базових принципах побудови фотомистецтва. Роз'яснити роль перших фоторепортажів у війсьній та повоєнній журналістиці, як витоків фото галузі в цілому. Надати студентам теоретичні знання та практичні навички з основ фотожурналістики; сформувані знання історії виникнення фотографії та професії фотожурналіста у сучасних умовах, вивчити види фотозйомки експозиції кадру, розкадрування, меж перетину та жанрів фотожурналістики. Освоїти й практично застосувати технічні складові зображальної й виражальної соціально-естетичної комунікації в загальній системі масової комунікації. Працювати з дзеркальною та малогабаритною фототехнікою.</p>	
4. Компетентності	
<p>Загальні та фахові компетентності, якими повинен оволодіти чи які може удосконалити студент у результаті вивчення дисципліни:</p> <p>ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 3. Здатність до роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.</p> <p>ЗК 4. Здатність діяти відповідально і свідомо, на засадах прав та свобод людини й громадянина, бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 8. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;</p> <p>ЗК 9. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;</p> <p>ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ФК 2. Здатність формувати інформаційний контент;</p> <p>ФК 3. Здатність створювати медіапродукт;</p> <p>ФК 6. Здатність ефективно просувати створений медіа продукт;</p>	

ФК 7. Здатність застосовувати міжнародні журналістські стандарти, принципи журналістської етики, національні етичні норми, етикетні правила на різних етапах професійної діяльності.

5. Програмні результати навчання

ПРН 1. Виконує всі фахові виробничі та творчі операції у засобах масової інформації, організаційно-технічні роботи, пов'язані з підготовкою матеріалу до друку чи передачі в ефір (макетування, монтаж);
 ПРН 3. Аналізує, оцінює, редагує, готує до друку/ефіру авторські текстові, аудіо- й аудіовізуальні, мультимедійні матеріали;
 ПРН 7. Забезпечує суспільство якісною щодо змісту, форми та впливу мас-медійною продукцією;
 ПРН 8. Використовує системні знання й сучасні методи впливу мас-медіа;
 ПРН 9. Використовує знання про основні періоди становлення і розвитку друкованих ЗМІ, радіо, телебачення, інформантств, інтернет-ЗМІ в Україні й за кордоном;
 ПРН 11. Застосовує прийоми посилення ефективності текстів різних жанрів у різних ЗМІ на різні теми;
 ПРН 12. Застосовує знання редакційно-видавничого процесу та його основних етапів;
 ПРН 13. Володіє логічним апаратом аналізу твору, законами логіки, що можуть використовуватися в роботі журналіста;
 ПРН 15. Готує контент для будь-якого виду ЗМІ, виходячи з його специфіки;
 ПРН 18. Застосовує міжнародні журналістські стандарти, принципи журналістської етики, національні етичні норми, етикетні правила на різних етапах професійної діяльності.

6. Організація навчання

Обсяг курсу 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12 год.
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18 год.
самостійна робота	60 год.

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1-й семестр	Журналістика	1 рік	нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Загальна кількість годин		
	лекції	заняття	самост.роб.
Тема 1. Вступ. Предмет фотожурналістики і завдання курсу. Фотографія як перше зображення нового типу в культурі: характерні особливості	2	2	10
Тема 2. Масово-інформаційна природа фотожурналістики. Сучасність та фотографія	2	2	10
Тема 3. Фотозамітка Тема 4. Фоторепортаж	2	4	10
Тема 5. Творчий багаж фотожурналіста	2	4	10

Тема 6. Функції та принципи фотожурналістики. Принципи роботи фоторедактора			
Тема 7. Фотокореспонденція	2	2	10
Тема 8. Художня публіцистика у фотожурналістиці. Особливості фотографування в умовах воєнного стану.	2	4	10
Загальна	12	18	60

7. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання курсу	Поточне тестування та самостійна робота - 55 балів. Контрольна робота – 15 балів. Реферат – 10 балів. Підсумкова письмова робота (залік) – 20 балів.
Вимоги до письмової роботи	Письмовий контроль у вигляді модульної контрольної роботи, виконання індивідуальних завдань, реферату, тестування.
Практичні заняття	Робота на практичному занятті оцінюється за 5-бальною шкалою в залежності від повноти відповіді студента.
Умови допуску до підсумкового контролю	Для отримання допуску до підсумкового контролю студенту необхідно отримати мінімум 25 балів за семінарські заняття чи завдання самостійної роботи.
Підсумковий контроль	Форма контролю (залік) Форма здачі (комбінована).

8. Політика навчальної дисципліни

Політика курсу базується на гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості студента, у праві й можливості майбутнього фахівця самостійно обирати спосіб засвоєння навчального матеріалу, використовувати нові методи, прийоми і засоби педагогічної діяльності; на навчанні у співробітництві, тобто спільній із викладачем діяльності; на плюралізмі як важливій основі розвитку інтелектуальних здібностей студентів, розвитку їхнього критичного мислення. Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Дотримання академічної доброчесності регулюється Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<http://surl.li/dhrfg>) та Кодексом честі університету (<http://surl.li/emmg1>)

Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними міркуваннями. Спілкування з викладачами (керівником практики від університету) здійснюється під час консультаційних годин (або за попереднім погодженням із викладачем). Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та заліків заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).

Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними міркуваннями.

9. Рекомендована література

Основна

1. Балаклицький М.А. Зображальна журналістика: навчально-методичний посібник для студентів зі спеціальності «Журналістика». Харків: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2019. 84 с.

2. Беньямін В. Мистецький твір у добу своєї технічної відтворюваності / пер. з нім. Ю. Рибачук, Н. Лозинська. Вибране. Л. : Літопис, 2002. С. 53–97.
3. Буряк В. Журналістська творчість як система образної комунікації: навч. посіб. Д.: РВВДНУ, 2016. 60 с.
4. Горевалов С. Фотожурналістика в системі засобів масової комунікації: єдність слова і зображення: навч. посіб. Київ: Київ. міжнародн. ун-т. 2010. 296 с.
5. Горевалов С.І., Зикун Н.І., Стародуб С.А. Фотожурналістика в системі засобів масової комунікації: єдність слова і зображення. К., 2010. 296 с.
6. Джефрі Бетчен Вогонь бажання. Зародження фотографії. Київ: Родовід, 2019. 248 с.
7. Джон Тегг Тягар репрезентації: есеї про множинність фотографії та історії. Київ: Родовід. 2019. 248 с.
8. Журналістика. Словник-довідник / Упоряд. Михайлин І.Л. К.: Академвидав, 2013. 320 с.
9. Журналістський фах: фотожурналістика: методичні рекомендації / Київ. нац. ун-т ім. Т. Г. Шевченка; укл. В. В. Гридчина. К.: Інститут журналістики, 2012. 60 с.
10. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості / Підручник. Львів: ПАІС, 2008. 270 с.
11. Зонтаг С. Про фотографію / пер. з англ. П. Таращук. К. : Основи, 2002. 189 с.
12. Зражевська Н. І. Розуміння медіакультури: комунікація, постмодерн, ідентичність, ідеології, медіаконтроль. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А. 2012. 408 с.
13. Іванюха Т. В., Тупіков М. С. Функції фотоілюстрації у сучасних молодіжних виданнях. Молодий вчений. 2016. № 12. С. 190-192.
14. Локтіонова Д. А. Фотографія як джерело соціальної інформації. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»*. Сер. : Соціологія. 2013. Т. 225, Вип. 213. С. 21-26.
15. Максимович Мирослав. Сучасна фотожурналістика: проблеми, виклики, перспективи *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Журналістські науки. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. № 3. С. 29–36. URL : <https://doi.org/10.23939/sjs2019.01.029>
16. Мерло-Понті М. Видиме й невидиме: з робочими нотатками / Пер. з фр. Є. Марічев; упоряд., авт. передмови та післямови К. Лефор. Київ : Видавничий дім КМ Академія, 2003. 268 с.
17. Мироненко В. Проблеми аналізу творів фотографії в контексті фотомистецтва Києва та Львова кінця 1980-х – початку 1990-х. Сучасне мистецтво, 2009, випуск шостий. С. 381–386.
18. Москвич О. Д. Діалектика об'єктивного та суб'єктивного у фототворчості: культурологічний аспект. *Наук. вісн. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки*. Сер. : Філософські науки. 2012. № 15 С. 167–172.
19. Москвич О. Специфіка сприйняття фотографії в контексті сучасної медіареальності: культурологічний аспект. *Наук. часоп. Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова*. Серія 7 : Релігієзнавство. Культурологія. Філософія. К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. Вип. 27 (40). С. 57–64.
20. Москвич О.Д. Вплив фотографії на трансформацію життєвого простору людини. *Науковий вісник Чернівецького університету. Збірник наукових праць*. Випуск 726-727. Філософія. Чернівці, 2014. С. 281-285.
21. Москвич О.Д. Медіа-реальність як сучасний соціокультурний простір. *Соціологічні студії : наук.-практ. журн.* / уклад. Л.Й. Кондратик, С. А.Сальнікова. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лксі Українки, 2014. №2 (5). С. 52-56.
22. Москвич О.Д. Методологічні основи дослідження фотографії як культурного феномену. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Філософські науки. № 13 (387). Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2019. С. 65-70.

23. Москвич О.Д. Становлення філософського дискурсу фотографії. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Філософські науки. № 9 (334). Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2016. С. 89-94.
24. Москвич О.Д. Феноменологія сучасної медіареальності: експлікація понять. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Серія: Філософські науки. Луцьк, 2014. № 18 (295) С. 68-73.
25. Нерух О. Першооснови журналістської творчості: Навчальний посібник. Х.: Світ дитинства, 2000.
26. Пилип'юк В. Українська художня фотографія : етапи становлення та мистецькі засади розвитку : навч. Посібн. Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Львів : Світ, 2007. 176 с.
27. Підгурний І.С. Сучасні тенденції розвитку технології фотографії Вісник ХДАДМ. 2015. № 7.
28. Правове регулювання інформаційної діяльності в Україні: Станом па 1 січня 2001 р. К.: Юрінком Інтер, 2001.
29. Приступенко Т.О. Деякі аспекти етичної діяльності вітчизняних журналістів під час виборчих баталій. *Публіцистика і політика* : зб. наук, праць / за ред. проф. В.І. Шкляра. К., 2001. Вип. 2.
30. Приступенко Т.О. Правові засади функціонування сучасних засобів масової комунікації України : монографія. за ред. В. В. Різуна; Київ. нац. Ун-т імені Т.Г. Шевченка К., 2000.
31. Різун В.В. Роль ЗМК в демократичному суспільстві. *Публіцистика і політика*: зб. наук, праць / за ред. проф. В.І. Шкляра. К., 2001. Вип. 2.
32. Табінський Я. Образ у сучасній фотожурналістиці : між мистецтвом і публіцистикою. Теле- та радіожурналістика. 2013. Випуск 12. С. 244–251.
33. Табінський Ярослав. Фотографія у системі нових медій. *Вісник Львівського університету*. Серія журналістика. 2013. Випуск 37. С. 226-333. URL : <http://dx.doi.org/10.30970/vjo.2013.37.5125>.
34. Чміль Г. П. Екранна культура: плюральність проявів/ Харків : Крук, 2003. 336 с.
35. Шаповал Юрій. Фотожурналістика : навч. посіб. Рівне : Видавництво Міжнародного економіко-гуманітарного університету ім. Степана Дем'янчука, 2007. 75 с.

Допоміжна

1. Капрон Рене Дж. Настанови журналістам Ассошіейтед прес. К.: Видавничий дім: «Києво–Могилянська Академія», 2005.
2. Лаб Ф. Фотожурналістика та етика: дослідження в Центральній Європі. URL : <https://ua.ejo-online.eu/2933/etyka-ta-yakist> .
3. Максимович М. Фотоілюстрація у газеті. URL : http://www.franko.lviv.ua/faculty/jur/publications/visnyk26/Statti_Maxymovych.htm
4. Михальська Я. Історія фотоапарата: Світ фотографії. URL : <http://yaryna.net/istoriyafotoaparatu>
5. Петрова Н., Якубенко В. Медіа-право. К.: Інститут журналістики, 2007. 275 с.
6. Потятиник Б. Ключі до мас-медіа. Львів: ПАІС, 2002 . 235 с.
7. Путівник ретельного журналіста. К.: Інститут журналістики, 2007. 175 с.
8. Різун В.В. Маси: Тексти лекцій. К.: Видавничо–поліграфічний центр «Київський університет», 2003. 118 с.
9. Універсальний журналіст. К.: Інститут журналістики, 2007. 150с.
10. Чекмишев О.В. Основи професійної комунікації. Теорія і практика новинної журналістики: Підручник-практикум. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2004. 98 с.
11. Шаповал Ю. Г. Фотожурналістика: навч. посіб. Рівне: Волин. обереги, 2007. URL : <http://on-libr.info/index.php/2009-10-20-11-46-46/6-shapovalfotojurnalistyka>

Викладач Шотурма Наталія Володимирівна